

ALMANCA BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ALMANCA YAZILI ANLATIM BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bülent KIRMIZI¹

Özet

Bu çalışma Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim gören 25 öğrenci ile yürütülmüştür. Almanca yazılı anlatım becerilerinin yanlış çözümlemesi yaklaşımına göre değerlendirildiği çalışmaya katılan öğrenciler, Almanca Bölümünü üniversite sınavında İngilizce soruları cevaplayarak kazanmışlardır. Araştırmanın verileri, öğrencilere "Elazığ hakkındaki düşünceleriniz nedir?" konulu 250-300 kelimelik birer kompozisyon yazdırılarak elde edilmiştir. Veriler çözümlenmeden önce dilbilimsel bir sınıflama yapılarak, her yanlışın kendi grubunda değerlendirilmesine özen gösterilmiştir. Kompozisyonlar dilbilgisi, sözdizimsel, sözcük seçimi ve yazım-noktalama yanlışlarını ele almak üzere dört farklı açıdan incelenmiş ve ardından, yanlış çözümlemesi yaklaşımına göre olumsuz aktarım yanlışları ve dilsel gelişim yanlışları olmak üzere gruplandırılarak değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda toplam 889 Yanlışın % 73'ünün dilbilgisi, % 9.3'ünün sözdizimi, % 12'sinin kelime seçimi ve % 5.7'sinin ise yazım ve noktalama yanlışları olduğu görülmüştür. Bunun yanında dilbilgisel yanlışlıkların % 35 oranında gelişimsel, yazım-noktalama yanlışlarının % 23'nün, kelime seçiminin % 40 ve söz dizimi % 40 oranında yapılan yanlışların olumsuz aktarım etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğrencilerin Almanca dil becerilerinden ziyade Almanca gramer bilgilerini edindikleri görülmüştür. Tespit edilen sorunların giderilmesi için öğrenilen dilbilgisi yapılarının aktif olarak kullanılması ve daha da önemlisi dil becerilerinin geliştirilmesine öncelik verilmesi gerektiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Almanca, yazılı anlatım, yanlış çözümlemesi.

AN EVALUATION ON THE GERMAN WRITING SKILLS OF THE STUDENTS IN GERMAN LANGUAGE DEPARTMENT

Abstract

This study has been conducted with 25 students of the German Language and Literature Department at Fırat University. Students have passed the exam by passing an English test to study in German Language Department. This study has been conducted according to the mistake analysis approach. The data of the study has been collected upon the task that is given to students to write a composition of 250-300 words to the question 'What do you think about Elazığ?' Before analyzing the data, a linguistic classification has been done to ensure that each mistake is evaluated in its own class. The compositions has been evaluated on four different criterion as grammar, syntax, diction, and spelling. Upon analyzing the data, it is concluded that from 889 mistakes, 73% is about grammar, 9.3 % is about syntax, 12 % is about diction and 5.7 % is about spelling. In addition; 35 % of the grammar mistakes stems from developmental issues and 23 % of spelling mistakes, 40% of diction mistakes and 40% of spelling mistakes are about negative transfer. At the end of the study, it is concluded that rather than German language skills, students learn German Grammar. By relying on this data, it can be suggested that it is necessary for the students to use the grammar skills actively in their speeches to develop them.

Key words: German, writing skills, mistake analysis.

*Bu çalışma "Second International Symposium On Language Education And Teaching – ISLET. Turkish Cooperation and Coordination Agency – TKA, 25-28 May 2016 Belgrad" kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Doç. Dr. Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü, bulentkirmizi@windowslive.com.

GİRİŞ

Dil öğrenimi günümüz itibarıyla artık sadece kişisel gelişim sorunu olmaktan çıkmış bir gelir kapısı haline gelmiştir. Kişi hangi meslek grubuna dahil olursa olsun yabancı dili yoksa uluslararası şirketlerde çalışma imkanı bulamamaktadır. Evrensel anlamda ticaret yapabilmek, akademik bilgi paylaşımında bulunmak, siyasi ilişkileri ilerletebilmek ve sosyal ilişkiler bağlamında yabancı dilin önemi yadsınamaz. Yabancı dil öğrenmenin ve kullanmanın önemi noktasında neredeyse herkes hemfikirken bunun nasıl başarılacağı konusunda birtakım soru işaretleri halen güncelliğini korumaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğrenme ve öğrenme yöntemleri sürekli olarak geliştirilmekte ve yenileri çıkmaktadır.

Öğrenciler ya da yabancı dil öğrenen kimseler için en büyük güçlük, öğrendikleri yabancı dilin kendi ana dilleri ile yapısal anlamda benzerlik göstermemesidir. “Yabancı dil öğrenen öğrenciye, hedef dildeki yapıların ana dile benzeyen yönleri kolay; benzemeyen yönleri ise zor gelmektedir” (Lado, 1957:4). Örneğin, yabancı dil olarak Almanca öğrenmek isteyen, ana dili Türkçe olan kişi doğal olarak bir zorlukla karşılaşacaktır, çünkü Türkçe sondan eklemelidir ve artikelleri yani isimleri dişil, eril ve nötr şeklinde ayırmayan bir dildir. Bu tür unsurların Almanca öğrenmeyi güçleştirmesinin en önemli nedeni, kişinin kendi ana dilinde bu tür yapılara yabancı olmasından kaynaklanır. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenenlerin yaptığı bu hatalar, öğretmenler olarak öğretmenleri de çıkmaza sokmakta ve zorlamaktadır. Bu durum karşısında neler yapılabileceği ve bu yanlışların nasıl giderilebileceği noktasında çalışmalar yapılmakta ve araştırmacılar kendi gözlem ve fikirlerini beyan etmektedirler. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar, öğrencilerin yaptığı yanlışların dahi dil öğretim yöntemlerine katkıda bulunduğunu ifade etmektedir. “Öğrencinin yaptığı yanlışların çözümlenmesiyle, öğretim yöntemlerine katkı sağladığı ve öğrenme hedeflerinin ne kadarının gerçekleştiği konusunda öğretmene bilgi verdiği görüşü benimsendi” (Corder, 1981:35).

Yabancı dil öğretimi konusunda yapılan çalışmalar, zamanla problem odaklı anlayışın söz konusu alana hizmet edeceği anlayışını benimser ve bu doğrultuda, yapılan hataların incelenerek sorun oluşturan kısımlara ağırlık verilmesini uygun bulur. Bu anlayışa göre yanlış çözümlemesi de yabancı dil öğrenen kişilerin yaptığı hataları istatistiksel verilerle tespit ederek doğrudan bu noktalara yoğunlaşır.

Dilde işlevsel bütünlük arz eden dört temel beceri bulunmaktadır. Bunlar: okuma, yazma, konuşma ve anlama becerileridir. Bu dört becerinin birinin eksikliği iletişimde aksaklıklara neden olacak ve göndericinin iletileri alıcı tarafından doğru kodlarla alınamayacaktır. Bu becerilerden okuma ve konuşma günlük hayatın akışı içerisinde doğal ortamda kazanılan becerilerken, okuma ve yazma özel bir eğitim gerektirir. “Okuma ve yazma çoğunlukla formel eğitim yoluyla kazanılan dil becerilerinden kabul edilir” (Coşkun, 2007:50). Yazma becerisinin zorluğu formel bir dil oluşundan ve hatanın kabul edilemez oluşundan kaynaklanmaktadır. İnsanlar konuşurken her türlü hatayı ve yanlış anlaşılmayı telafi etme imkanına sahipken yazı dilinde hata kabul edilemez. Bu ve buna benzer nedenlerden dolayı düşünceleri yazılı anlatım biçiminde ifade etmek öğrenciler bir kabusu dönüşmektedir. “Temel dil becerileri arasında öğrenciler tarafından zorluk derecesi yüksek olarak algılanan yazma becerisi, içerdiği süreçler bakımından öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmelerine zemin hazırlamaktadır” (Kılıçarslan & Yavuz, 2014:869).

Yanlış Çözümlemesi

Dil olgusunun bir tartışma konusu olması çok eskilere Eski Yunan'a, yani filozoflar çağına dayanır. Bu dönemde dil, filozofların uğraştığı felsefe alanı dahilinde konuşulan bir konu iken, tarihsel metin ve yazıtların anlaşılması yönünde yapılan çalışmalar, dilin başlı başına özerk bir bilim dalına sahip olması gerektiğini ortaya koyar. Zaman ilerledikçe kimi dilbilimciler bazı dillerin akraba oldukları yönünde görüş bildirirler ve nihayet 1808'de felsefeci, yazar, edebiyat ve sanat eleştirmeni, tarihçi ve filolog olarak tanınan Friedrich Schlegel (1772-1829)'in "Über die Sprache und Weisheit der Indier" adlı eseri Heidelberg'de Mohr und Zimmer yayınevi tarafından yayınlanır. Hintçe ve Hintli vatandaşların bilgeliğini konu alan yaklaşık 300 sayfalık bu kitap aynı zamanda (Vergleichende Sprachwissenschaft) Karşılaştırmalı Dilbilimin doğumu olarak da kabul edilir.

Karşılaştırmalı dilbilim çalışmaları aynı zamanda dil öğretimi alanına da hizmet eder. Örneğin karşıtsal ya da ayrımsal dilbilimi (Contrastive Linguistics – CL) olarak bilinen alan, farklı dillerin birbirleriyle ortak yönlerini ve farklılıklarını ortaya koymayı amaçlar. Böylece yanlış çözümlemesi adlı bir teknikte, dil öğrenen kişinin hataları tespit edilerek, problemin çözümü noktasında çalışmalar yapılması öngörülür.

Yanlış çözümleme yaklaşımının temel amacı, dil öğrenen kişilerin en sık yaptığı hataların tespit edilerek bu yanlışları sistemli bir biçimde azaltmaya dayanır. Yazma becerisi öğrencilerin en çok sıkıntı yaşadıkları alandır, çünkü yazma da aynı konuşma gibi kişinin üretici yönünü ön plana çıkarır. Buna karşın anlama ve okuma becerileri kişinin üretim yönüne hitap etmeyen pasif beceriler olarak adlandırılabilir. Yabancı dil öğrencilerinin yaptığı hataların başında aktarım gelir ki bunu önlemek neredeyse imkansızdır ve zamanla çözüme kavuşur. "Dil kullanımı, kültürel ve sosyal bir olgu olarak anlaşıldığından beri başka bir dili öğrenmek de bir ölçüde bu dilsel ve kültürel normları yeniden düzenlemeyi gerektirir" (Ökten&Kavanoz, 2014:848).

Yanlış çözümlemesi çalışmaları, Türk öğrencilerinin Almanca öğrenme süreçlerine olumlu yönde katkıda bulunabilir. Bu yolla öğrencilerin yaptığı hatalar tespit edilerek, hataların giderilmesi için çözüm yolları üretilebilir. Türkçe ile Almancanın sözdizimsel ve biçimbilimsel (morfolojik) bakımdan benzerlik göstermemesi, Almancanın hedef dil olarak öğrenilmesini güçleştiren ve öğrenme sürecinde çok hata yapılmasına neden olan en önemli etkidir. "Temel sorunlar yalnızca yeni dilin kendine özgü belli başlı güçlüklerinden değil, aslında ilk dildeki alışkanlıkların yarattığı özel bir 'ket Vurum'dan kaynaklanmaktadır" (Yılmaz & Bircan, 2015:115).

Yanlış çözümleme tekniğine göre öğrenciler en çok şu iki yanlış yapmaktadır:

1. Ana dilden kaynaklanan olumsuz aktarım yanlışları,
2. Dil içi gelişimsel yanlışlar.

Hataların kaynağı noktasında çok farklı görüşler bulunmaktadır. Örneğin, Selinker (1974:38)'e göre yazılı anlatımda karşılaşılan hataların nedenleri aşağıdaki gibidir:

- Dil aktarımı
- Eğitimin aktarımı
- İkinci dil öğrenme stratejileri
- İkinci dil iletişim stratejileri

- Hedef dildeki dilsel malzemenin aşırı genellenmesi

Karşıtsal çözümlmeye alternatif olarak doğan ya da onu bütünleyen yanlış çözümlmesi öğrencilerin sınavlarından ya da onlara yazdırılacak bir metinden elde edilen verilere dayanmaktadır. Bu durumda sadece öğrencinin kullandığı yapıların çözümlmesi yapılabilirken, yanlış yapmaktan çekindiği için ya da tercih etmediği için kullanmadığı yapılar yazıda yer almadığından çözümlmesi de yapılamayacaktır. Konuşma yanlışları ile yazım yanlışları çocuk yaşlarda daha az görülürken ilerleyen yaşlarda artmaktadır. Şehirde farklı amaçlar için kullanılan levhalar da buna iyi bir örnek olarak gösterilebilir. “Neukölln’de Türk asıllı bir doktorun muayene hanesinin girişinde bulunan ve hem Almancası hem de Türkçesi dilsel hatalar içeren bu levha metni, Almanya’daki çokkültürlülük ve çokdillilik ortamını gösteren önemli bir unsurdur” (Balci, 2013:127).

Resim 1. Doktor Levhası

Öğretmen hedef öğrenci kitlesine yabancı dil öğretimini gerçekleştirirken, öğrenci kitlesinin özelliklerini göz önünde bulundurmalı ve bunun için de derse başlamadan önce öğrencilere, öğrenci tanıma formları doldurtmalıdır. “Yanlış çözümlmesi, öğretmenin öğretim tekniğini ve öğretim materyallerini gözden geçirmesi, öğretme sürecini değerlendirmesi ve öğretim programının yeniden düzenlenmesi konusunda yol göstericidir” (Bölükbaş, 2011:1359). Yanlış çözümlmesi sistematik bir çalışma gerektirmektedir ve bu doğrultuda izlenmesi gereken yol ve işlem basamakları (Ellis, 1997; Mungungu, 2010, akt. Çetinkaya, 2015:173). aşağıda verilmiştir:

- Yanlışların belirlenmesi
- Yanlışların özelliklerine göre tanımlanması ve sınıflandırılması
- Yanlışların sıklıklarının hesaplanması

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmada, Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü, Üniversite sınavında İngilizce sorularını cevaplayarak kazanan 1. sınıf öğrencilerinin, 1. Dönem sonunda Almanca yazılı anlatım becerileri yanlış çözümlmesi yaklaşımına göre değerlendirilmiştir. Araştırmaya 25 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri, öğrencilere “Elazığ hakkındaki düşünceleriniz nedir?” konulu 250-300 kelimelik birer kompozisyon yazdırılarak elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler değerlendirilmeden önce yanlışlar dilbilgisi yanlışları, sözdizimsel yanlışlar, kelime seçiminde kaynaklanan yanlışlar ve yazım-noktalama yanlışları olmak üzere dört grupta sınıflandırılmıştır. Yanlışların tespit edilmesinin ardından, yanlış çözümlmesi yaklaşımına göre olumsuz aktarım yanlışları ve dilsel gelişim yanlışları olmak üzere gruplandırılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Almanca yazılı anlatım becerilerini değerlendirmek amacıyla güden bu çalışmanın verileri analiz edildiğinde, 25 yazılı anlatım çalışmasında toplam 889 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışlar gruplandırıldığında aşağıda verilen sonuçlar çıkmaktadır:

- % 73 dilbilgisi
- % 9.3 sözdizimi
- % 12 kelime seçimi
- % 5.7 yazım ve noktalama yanlışları

Öğrencilerin yaptığı yanlışların % 35'i dilbilgisel, % 23'ü yazım ve noktalama, % 40'ı kelime seçimi ve % 40'ı da söz dizimi şeklindedir. Öğrencilerin yanlışları gruplandırıldıktan sonra, yanlışların gelişimsel (dil içi) mi yoksa anadil kaynaklı olumsuz aktarımdan mı kaynaklandığını tespit edebilmek için yanlış çözümlemesi yapılmıştır.

Dilbilgisine Dayalı Yanlışların Çözümlemesi

Gramer hatalarının analiz edildiği bu kısımda öğrencilerin fiil çekimleri, artikellerin kullanımı, edatların kullanımı, tekillik-çoğulluk, sıfatların kullanımı gibi konularda yaptığı yanlışlar dikkate alınmıştır. Alman Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin yazdıkları kompozisyonlarda yapmış oldukları bazı gramer yanlışları aşağıda verilmiştir:

- Türkei ist eine Grösses Land
- Ich kommt aus Elaziğ
- Meine freunde lerne seit einem Jahre deutsch
- Elaziğ ist in ost Türkei
- Deutsch hat sehr leicht
- Meine Familie wohnen in Elaziğ
- Mein Vater arbeit in Harput
- Mein Unterricht beginnt im 8.00 Uhr
- Ich frage meinem Vater

Öğrencilerin yazdıkları kompozisyonlar incelendiğinde dilbilgisel hataların çok fazla olduğu tespit edilmiştir. Yukarıda verilen örneklerde de görüldüğü gibi yanlışlar en fazla sıfatlar, büyük-küçük yazımı, artikel kullanımı, edatların kullanımı, yardımcı fiillerin kullanımı noktasında yoğunlaşmaktadır. Örneğin son örnekte "fragen" fiili dativ değil aksine akkusativ alır. Bu durumda ifade "Ich frage meinen Vater" olmalıdır, ancak Türkçede sormak fiili "e" halinde yani "babama soruyorum" şeklinde kullanıldığı için öğrenci "meinen" yerine "meinem" sözcüğünü kullanmayı tercih etmiştir.

Diğer bir yanlış ise artikellerin kullanımında görülmektedir. Örneğin ilk cümlede "Türkei ist eine Grösses Land" cümlesinde "die Türkei" olması gerekmektedir. Öğrencilere derste özel isimlerin artikelsiz olduğu ancak bazı ülke isimlerinin artikelle birlikte kullanıldığı anlatılmış olmasına rağmen, Türkiye ismini artikelsiz kullanmıştır. Yine aynı cümlede belirsiz artikel olan "eine" de yanlış kullanılmıştır. "Land" sözcüğünün artikeli "das" artikeldir

ve bu nedenle de “ein” belirsiz artikelinin kullanılması gerekmektedir. Bu cümledeki diğer bir yanlış ise “Grösses”dir. Öncelikle sıfatların bu tür kullanımlarda küçük yazılması gerektiği bilinmelidir.

“Meine Familie wohnen in Elazığ” cümlesinde ise çoğul anlam içeren ancak tekil bir sözcük olan “Familie” sözcüğünün çoğul çekime tabii tutulması yanlıştır. Fiil çekimleri ile ilgili yanlışların çok fazla yapıldığı gözlemlenmiştir. Örneğin, “Ich kommt”, “Meine freunde lerne”, “Mein Vater arbeit” cümlelerinde özne – yüklem uyumunun olmadığı görülmektedir.

Yukarıda verilen örneklerde de görüldüğü gibi öğrencilerin gramer hatalarının daha çok fiil çekimi, büyük – küçük harf, artikel, yardımcı fiil, edatlar ve fiillerin akkusativ ya da dativ kullanımları noktasında yoğunlaşmaktadır.

Sözdizimsel Yanlışların Çözümlemesi

Cümleyi meydana getiren morfolojik unsurların kendi içerisinde hiyerarşik bir düzen oluşturup oluşturmadığını araştıran sözdizimsel analizde (syntactic analysis) sözcük dizimi, zamanların kullanım şekli, sözcüklerin sıra uyumu gibi faktörler göz önüne alınır.

- Ich seit 10 Jahren in Elazığ lebe.
- Ich jetzt viele Freunde in Elazığ habe.
- Vor zwei Jahre habe verloren ich mein Vater.
- Der Unterricht beginnt um (08.30) neun halb.
- Am Nachmittag nach Hause gehe ich.
- Ich immer wenig Zeit habe.
- Meine Familie neben einem Friedhof wohnt.
- Die Ferienort hat zu arbeiten Möglichkeit.

Bu başlık altındaki yanlışlar, öğrencilerin cümle kurarken, sözcüklerin sıralamasında yaptıkları hataları kapsamaktadır. Türkçe oluşturulan normal kurallı bir cümlede özne – nesne – yüklem sıralaması varken, Almancada özne – yüklem – nesne şeklinde kurallı cümle oluşturulur.

Yukarıda verilen örnek cümlelerin dördünde fiil cümlelerin sonunda kullanılmıştır. İlk cümlede “leben” fiili “Ich lebe seit 10 Jahren in Elazığ” şeklinde kullanılmalıdır. İkinci cümlede ise öğrenci “haben” fiilini hemen öznenin sonra getireceğine cümlelerin sonuna yazmıştır. Benzer yanlışlıklar 6. ve 7. cümlelerde de görülmektedir.

Almanca cümlelerde, cümleye herhangi bir zaman zarfı ile başlanmışsa devamında fiil öznenin önce kullanılmalıdır. 3., 5. ve 6. cümlelerde bu konuda hatalar görülmektedir ve bu çok sık rastlanılan bir hatadır. Doğrusu “vor zwei Jahren habe ich mein Vater verloren” olan cümlesinde öğrenci “verloren” fiilini yardımcı fiilden hemen sonra getirerek yanlış yapmıştır. 5. cümlede ise cümlelerin yine bir zaman sözcüğüyle başladığı görülür ve bu cümlede yapılan hata da nesnenin fiil – özne ikilisinde önce getirilmiş olmasıdır. Bu cümlelerin doğrusu “am Nachmittag gehe ich nach Hause” şeklinde olmalıdır.

Uygun Sözcük Seçimiyle İlgili Yanırların Çözümlemesi

- In der Schule hat insgesamt 25 Schüler.
- Ich kann unbedingt studieren.
- Die Sonne schlägt schön durch Fenster.
- Ich klaue Gitarre.
- Ich bin im Herd geboren.
- Ich bin im Januar Mond geboren.
- Ich klaue die Tür
- Elazığ ist zwei stock grösser als Tunceli.
- Jede in der Klasse ist nur zehn der Schüler.
- Ungefährlich haben die Schule gibt es zweihundert Studenten.
- Mein Vater hat ein neues Auto verkauft. Wir fahren immer mit diesem Auto.
- Ich spazierte im Hause, wenn wir ein neues Haus kauften.

Türkçe, Ural Altay dil ailesinin Altay dil ailesinin Altay koluna bağı olan bir dilken, Almanca Hint – Avrupa dil ailesine bağıdır ve Batı Cermen dilleri arasında yer alır. Türkçenin yer aldığı grupta Azerice, Moğolca, Mançuca ve Tunguzca bulunmaktadır. Altay dil grubunu oluşturan dillerin konuşulduğu coğrafya; İngilizce, Almanca ve Flemenkçe gibi dillerin yer aldığı Batı Cermen dillerinin konuşulduğu coğrafyaya hem uzak hem de yabancıdır.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda Türkçe sözcüklerin Almanca sözcüklerle karıştırılmasının mümkün olmadığı söylenebilir. Bu noktada öğrencilerin yaptığı en sık hata her iki dilin de farklı bir mantalite taşımamasından kaynaklanmaktadır. Almanca, Alman kültür dünyasının bir göstergesidir ve Türkçe aynı şekilde olduğu için Türkçe düşünce tarzını Almancaya aktarmak yanırlara neden olmaktadır. Şahin (2013:2316)'in de değindiği gibi "Toplumun hafızası bir havuza benzer. Bu havuz, bireylerden meydana gelen damlaların uyum içinde bir araya gelmesiyle oluşur". Yukarıda verilen örneklerde de görüldüğü gibi hem fiil hem de isimlerde yanlış kullanımlar bulunmaktadır. Söz konusu hataların sık yapılmasının bir başka nedeni ise öğrencilerin sözlük kullanma bilinçlerinin düşük olmasıdır. "Sözlük kontrollü yabancı dil edinim sürecinde, öğreneni her zaman yönlendiren en önemli öğrenim aracıdır" (Balci, 1990:273). İlk cümleden başlayarak "hat, kann, schlägt, klaue, Herd, Mond, klaue, Stock, ist, gibt es, verkauft ve spazierte" sözcükleri yerine farklı kelimeler kullanılmalıydı.

İlk cümleye bakıldığında mevcut anlamına gelen "es gibt" kullanılarak "in der Schule gibt es insgesamt 25 Schüler" olmalıdır. Öğrencilerin en sık yaptığı hatalardan birisi de "haben" ile "es gibt" kullanımında görülmektedir. Türkçede "sahip olmak" ve "var" anlamlarına gelen bu sözcüklerin yanlış kullanıldığı diğer bir cümle de "die Schule gibt es 200 Studenten" cümlesidir. Burada cümleye "in" ile başlanmadığı için "var" anlamına gelen "gibt es" yerine "haben" kullanılması uygundur. Tespit edilen başka bir hata ise modalverblerin karıştırılmasıdır. Örneğin ikinci cümlede "ich kann unbedingt studieren" yerine "ich muss unbedingt studieren" yazmalıydı.

Üçüncü cümleye bakıldığında “scheint” yerine “schlägt” kullanılmıştır. Türkçede güneş yansıması örneğin, “güneş pencereden vuruyor” biçiminde ifade edilirken Almancada “die Sonne scheint durch das Fenster” şeklinde olmalıdır. Bu cümlede de yine Türkçe düşünüp Almanca yazmanın vermiş olduğu bir hata bulunmaktadır. Buna benzer diğer bir yanlış da 4. cümlede bulunmaktadır. Türkler herhangi bir enstrüman söz konusu olduğunda “çalmak” fiilini kullanırken, Almanlar oynamak anlamına gelen “spielen” sözcüğünü kullanırlar. Bu nedenle bu cümle “ich spiele Gitarre”

Yazım Yanlışlarının Çözümlemesi

- Libst du deine eigen Shule?
- Zum Frühstück esse ich gerne Kесе und ayer.
- Der Classenzimmer sieht wunderbar aus.
- Zum Schloss kann man sagen ...
- Die Menschen glaubın mir nischt.
- Ich brauchte eine neue Yacke.

Öğrencilerin yazım yanlışları incelendiğinde genellikle Türkçede olmayıp Almancaya özgü seslerin yazılışında yanlış yaptıkları görülmektedir. Almancada “q, w, ä, x, ei, ie, eu, sch, ch, z, ph” gibi seslerin yazılış ve okunuş itibarıyla farklı olması öğrencilerin yanlış yapmalarına neden olmaktadır. Bunların bir kısmına öğrenciler önceki yıllarda İngilizce derslerinde aşına olsalar dahi örneğin “ä, ei, ie, eu, sch, ch, z, ph” harflerinden oluşan seslerin okunuşları da farklı olduğundan, Almanca öğrenenlerin bunları yazmakta zorlandığı ve çok hata yaptığı tespit edilmiştir.

Yukarıda verilen örneklere bakıldığında ilk cümlede yanlışın “ie” ve “sch” seslerinde olduğu görülmektedir. Buna benzer başka bir yanlış da 5. cümlede yapılmıştır. Öğrenciler “sch” ile “sh” seslerini karıştırmakta ve “Schule” yerine “Shule, “nicht” yerine de “nischt” yazmaktadırlar. İkinci cümlede ise yine Almancaya özgü bir harf olan “ä” harfinin yazılışında bir yanlış yapılmıştır ve aynı cümlede Türkçede yumurta anlamına gelen “eier” sözcüğünde yer alan “ei” sesi Türkçe okunuşunda olduğu gibi “ayer” şeklinde yazılmıştır.

Üçüncü cümlede İngilizceden kalma bir alışkanlıkla “Klassenzimmer” kelimesi “Classenzimmer” yazılarak yanlış yapılmıştır. Son cümlede ise yine Türkçe okunuşu “y” olduğu için “Jacke” sözcüğü “Yacke” şeklinde yazılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaptıkları yanlışlar analiz edildiğinde, onları yanlış yapmaya iten birden fazla neden olabileceği anlaşılmaktadır. Bunun tek nedeni olarak olumsuz aktarım gösterilemeyeceği gibi, sadece eğitim sistemi de sorumlu tutulamaz. Öğrencilerin ana dil alışkanlıkları ve ortaokuldan başlayarak gördükleri İngilizce dersleri de Almanca dil becerilerinde olumsuz etki yapabilmektedir. Bunun yanında ve belki de giderilmesi en zor olan sorun Türk öğrencilerin Almancayı kullanırken Türkçe düşünmeleridir. Kişinin o güne kadar biriktirip sahip olduğu öznel kimliği aşip dünyaya farklı bir açıdan bakabilmesi ciddi anlamda zordur. “Ben mikro kozmik anlamda en küçük dünyadır” (Şahin, 2014:401).

Öğrencilerin Almanca kompozisyon çalışmalarında dış yapı konusunda birtakım sıkıntıların varlığı tespit edilmiştir. Bazı öğrencilerin başlık yazmaması ya da konuya uygun bir başlık yazmaması; giriş, gelişme ve sonuç kısımlarının belirgin olmaması; yazıyı kağıdın bir köşesine sıkıştırıp geri kalan alanı boş bırakması; giriş cümlesine doğrudan bence diyerek başlayıp, gelişme kısmında örneklere yer vermemesi gibi noktalar üzerinde durulması gereken sorunlar olarak ön plana çıkmaktadır.

Yazma çalışmalarının iç yapısını oluşturan ve bu araştırmaya konu olan noktalarda ise öğrencilerin kendilerini Almanca ifade etmede yetersiz kaldıkları gözlemlenmiştir. Yapılan dilbilgisi yanlışları konuların tam olarak kavranamamasından kaynaklanmakta ve bunun yanında yeteri kadar uygulama ve alıştırma yapılmadığını göstermektedir. Öğrencilerin bunun farkına varıp farklı konularda yazı çalışmaları yaparak kontrol edilmeleri gerekmektedir. Gerek gramer yanlışlarının gerekse sözdizimi yanlışlarının hedef dilde yeterli düzeyde kitap okumaktan kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bu nedenle yabancı dil öğrenmek isteyen her bireyin anlama ve okuma alıştırmaları ve daha sonra da yazma çalışmaları yapması zorunludur.

Öğrencilerin yaptığı yanlışlar değerlendirildiğinde % 35'i dilbilgisel, % 23'ü yazım ve noktalama, % 40'ı kelime seçimi ve % 40'ı da söz dizimi şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Yapılan yanlışların daha çok kelime seçimi ve söz diziminde görülmesi gayet normaldir, çünkü yabancı dil öğrenen her birey öncelikle kendi dilinde düşünmeye devam eder ancak sonraki zamanlarda amaç dilde düşünme becerisi gelişir. Kişinin kendi dilinde düşünerek hedef dilde bir yazıyı kaleme alması uygun sözcük seçiminde hata yapmasına yol açarken, kendi dilinin yapısal özelliklerini kullanmak istemesi de sözdizimsel hatalara yol açmaktadır.

Yapılan bu araştırmanın bulgularına dayanarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Dilbilgisine dayalı yanlışların giderilmesi noktasında öğrencilerin öğrendikleri gramer bilgilerini aynı zamanda okudukları metinlerde de görmeleri sağlanmalı ve salt gramer derslerinden kaçınarak dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecine yayılmalıdır. Böylece Almanca dersleri, sadece gramer öğretiminin yapıldığı matematiksel bir kimliğe bürünmeden dil becerilerinin gelişmesini sağlayan etkin yapıya bürünecektir.
2. Sözdizimsel yanlışların en önemli nedeni yine gramer bilgisi eksikliğinden ve kişinin kendi dilini yabancı dile aktarma çabasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin sözdizimini somut olarak görebilecekleri en önemli kaynaklar kitaplar olduğu için, hedef dilde yazılmış çok sayıda kitap okumaları yanlışları azaltacaktır. Bunun yanında öğrencilerin yabancı dilde öğrendikleri sözdizimi kurallarını uygulayabilecekleri yer yazı çalışmaları olduğu için sürekli uygulama yapmaları zorunludur.
3. Uygun sözcük seçimi noktasında hata yapılmaması için Almanca öğrenen birinin Almanca düşünme becerisinin gelişmiş olması gerekmektedir. Aksi takdirde kişi kendi dilinde düşünerek gitar çalmak cümlesini Almancaya "Gitarre klauen" şeklinde çevirecektir. Öğrenci hangi sözcüğü seçmesi gerektiğini elbette öğrenimin başlangıç safhasında bilemez, ancak ilerleyen zamanlarda Alman dili ve kültürüne karşı önyargılarını kırıp ilgi duydukça ve okudukça bu eksikliğini giderebilir.

4. Yazım yanlışları sadece alfabetik nedenlere bağlanmamalıdır. Türk öğrencilerin Almanca yazarken yaptıkları yanlışlar genellikle Türkçe yazma alışkanlıklarından gelmektedir. Türkçede kelimelerin duyulduğu gibi yazılması, Türkçede var olan bazı harflerin Almancada olmaması ve bunun tersi gibi nedenler yazım yanlışlarına yol açmaktadır. Öğreticilerin yazım yanlışlarını düzeltebilmek için sürekli yazı çalışmalarını yaptırarak hata analizi yapmaları ve öğrencilere durumu bildirmelerinde yarar vardır.

KAYNAKÇA

Balci, Tahir (1990). Methoden, Ziele und Ergebnisse der Dissertation Linguistisch-Didaktische Bearbeitung Sprachlicher Interferenzfehler bei Fortgeschrittenen Lernern des Deutschen als Fremdsprache unter den Sprechern des Türkischen". Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi, Cilt: 0, Sayı: 8, ss. 269-273.

Balci, Tahir (2013). Almanya'da Kültürel Öğeler İçeren Levha Metinleri. Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 8/12 Fall, p. 121-131, Ankara, Turkey

Bölükbaş, Fatma (2011). Arap öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi. Turkish Studies International Periodical For The Languages. Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 6/3 Summer 2011. P. 1357-1367. Turkey.

Corder, S., Pit (1981). *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford: Oxford University.

Coşkun, Eyyup (2007). *Yazma Becerisi*. A. Kırkkılıç, H. Akyol (Ed.), İlköğretimde Türkçe Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Çetinkaya, Gökhan (2015). "Yanlış Çözümlemesi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Yazılı Metinlerine İlişkin Görünümler". International Journal of Language's Education and Teaching. Volume 3/1 April, p. 164-178.

Kılıçarslan, Ramazan & Yavuz, Akın (2014). "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Sosyal Medya Kullanımında Yaptıkları Yazma Hataları". Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 9/3 Winter, p. 863-877, Ankara, Turkey.

Lado, Robert (1957). *Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers*. The University of Michigan Press. Michigan, USA.

Ökten, Celile Eren & Kavanoz, Suzan (2014). "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı". Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 9/3 Winter, p. 845-862, Ankara, Turkey.

Selinker, Larry (1974). "Interlanguage", in Richards, J. (Ed.). *Error Analysis: Perspectives on Second Language Acquisition*. P. 37-41. Essex: Longman.

Şahin, Veysel (2013). "Oğuz Atay'ın Romanlarında Yabancılaşma". Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 8/9 Summer, p. 2313-2322, Ankara, Turkey.

Şahin, Veysel (2014). "Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiirlerinde İmge". VII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, 16-18 Ekim 2014, Fırat Üniversitesi – Elazığ.

Yılmaz, Fatih & Bircan, Derya (2015). "Türkçe Öğretim Merkezi'nde Okuyan Yabancı Öğrencilerin Yazılı Kompozisyonlarının 'Yanlış Çözümleme Yöntemi'ne Göre Değerlendirilmesi". International Journal of Language Academy. ISSN: 2342-0251. Volume 3/1 Spring, p. 113 – 126.

